

Džon Bosnić - čovek koji je spasao svetsku šahovsku legendu Bobija Fišera od robije. Fišer je odlazeći iz Tokija za Rejkjavik, glavni grad Islanda, poručio srpskim prijateljima: Dolazim vrlo brzo u Beograd !

Fišer traži srpsko državljanstvo

Šahovski velemajstor Bobi Fišer, kako javljaju sve svetske agencije, odmara se kao slobodan građanin u svojoj novoj otadžbini Islandu, ali razmišlja i o ženidbi



Šahovski velemajstor Bobi Fišer, kako javljaju sve svetske agencije, odmara se kao slobodan građanin u svojoj novoj otadžbini Islandu, ali razmišlja i o ženidbi.

- Ja sam dobio poziv da budem kum Bobiju Fišeru na venčanju sa japanskom šahistkinjom Mijoki Vatai. Prihvatio sam poziv Bobija Fišera i sada čekam da mi javi kada će biti svadba u Rejkjaviku - rekao nam je u poverenju Jovan Džon Bosnić, čovek koji je spasao svetsku šahovsku legendu Bobija Fišera od robije.

Fišer istovremeno, kako nam je javio Jovan Bosnić iz Tokija, razmišlja o skorjoj poseti Beogradu. Američki velemajstor i u Rejkjaviku, međutim, ima problema sa zvaničnim Vašingtonom:

- Federalni istražni biro je prošlog meseca raspisao poternicu za Robertom Bobijem Fišerom, sa nalogom da se uhapsi čim stupi na tlo neke zemlje, sa kojom SAD imaju ugovor o ekstradiciji - javio nam je Jovan Bosnić, doskorašnji predsednik Komiteta za oslobođenje Bobija Fišera.

Legendarni svetski šahista je, inače, ovih dana dobio poziv iz Kanje da bude gost ove poznate srpske banje. Sam Bosnić kaže da Bobi Fišer želi da dođe u Srbiju što pre, ali da mora da pazi da izbegne poternicu FBI:

- Da ne bi bio uhapšen i isporučen Americi, naš srpski prijatelj Bobi Fišer, podneće zahtev za državljanstvo i pasoš državne zajednice Srbije i Crne Gore. Jer, kako po Ustavu SCG nema izručenja državljanstva Srbije i Crne Gore, tako će i Bobi Fišer izbeći rizik da bude deportovan iz Beograda u Vašington. Bobi Fišer je dobio obećanje od crnogorskog predsednika Filipa Vujanovića da će mu Podgorica dati državljanstvo i titulu počasnog građanina Crne Gore. I čim Fišer dobije

državljanstvo Crne Gore i pasoš SCG doći će u Srbiju da živi neko vreme sa svojim prijateljima i da igra šah - objasnio nam je japanski publicista Jovan Bosnić.

Teška bitka

Šahovski velemajstor Bobi Fišer, kako su javile sve svetske agencije, pušten je iz zatvora u Tokiju i kao slobodan građanin 24-og marta otputovao za Rejkjavik. Bobi Fišer je postao državljanin Islanda, države u kojoj je 1972. godine pobedio Borisa Spaskog i postao svetski šampion u šahu. Glavni grad Islanda će biti novo utočište ovog umetnika šahovske igre i čudaka koji ume da zadivi svet.

Najzaslužniji za ovu ljudsku pobeđu američkog šahiste jeste Jovan Džon Bosnić, kanadski novinar u Japanu. U ekskluzivnoj izjavi ovaj Srbin iz Tokija nam je rekao:

- Ovo je duga i jako teška istorijska bitka protiv Amerike, svetske jedine super-sile. To je bila bitka ne samo moja već samog Bobija, čoveka koji je imao hrabrosti da se bori za svoju slobodu misli i ponašanja. Ne treba da zaboravimo da je Bobi Fišer kažnjen u Americi zato što je srpski prijatelj. On je danas u svetu heroj i zaštitnik svake druge potlačene ličnosti!

Da se podsetimo: Bobi Fišer je uhapšen jula prošle godine na tokijskom aerodromu, jer je putovao sa pasošem koji je SAD navodno proglasila nevažećim. Vlasti SAD su ga već trinaest godina progonile zbog toga što je kao šahovski velemajstor 1992. godine prekršio američki ekonomski embargo prema Jugoslaviji. Tada je, naime, Bobi Fišer, odigrao meč protiv Borisa Spaskog u Budvi. Na zahtev američkih vlasti, šezdesetogodišnji šahista proveo je osam i po meseci u zatvoru u blizini Tokija.

- Ja želim da mi dozvole da idem u Srbiju - rekao je tada Bobi Fišer Džonu Bosniću.

To je bila rečenica koja je oduševila Bosnića i nagnala da donese odluku da pomogne srpskom prijatelju Bobi Fišeru.

Beograd se uplašio

- Ja sam znao za Bobija Fišera, jer je on bio naš kućni prijatelj. Imao sam 11 godina kad sam 1972. godine posetio mog strica Milenka i strinu Jelenu Bosnić u Zemunu. Tada je Bobi Fišer pobedio Borisa Spaskog. Moj stric i ja smo diskutovali o tom neverovatnom meču. Ja sam bio školski šahovski šampion u to vreme, i Bobi Fišer je postao moj idol. Kasnije, kada je imao hrabrosti da naruši nepravedne američke sankcije 1992. godine, ja sam, kao svaki drugi Srbin, postao njegov dužnik. Moja dužnost je bila da mu pomognem da bude slobodan čovek. Upoznali smo se u japanskom zatvoru. Kad sam Bobija prošlog leta pitao u koju zemlju bi voleo da ode, njegov prvi izbor



Robert James Fischer
World Chess Champion

Džon od Tokija

Jovan Džon Bosnić je rođen 15. februara 1961. godine u Frederiktonu, u kanadskoj državi Nju Bransvik. U tom gradiću je i odrastao. Njegov otac doktor Sava Bosnić, profesor političkih nauka poreklom je iz Srema, rođen u Sremskoj Mitrovici 1919. godine. Njegova majka je engleska kanadanka Margaret Bosnić, nastavnica, rođena 1929. godine.

Sava je kum Mile Malruni, žene bivšeg kanadskog premijera Brajana Malrunija. Bio je oficir u jugoslovenskoj armiji u otadžbini, sve dok nije pobjegao od Tita 1945. godine. Deda Dušan je bio oficir kraljevske garde kralja Petra I, a kasnije i kralja Aleksandra. Džon je započeo školovanje u Ženevi u Švajcarskoj, a završio ga je u Frederiktonu, gde je na univerzitetu Nju Bransvik 1986. diplomirao filozofiju. Za vreme studiranja, bio je uspešan u međunarodnim takmičenjima studentskih debata, a osvojio je i prvo mesto na svetskom šampionatu u geodetskom inženjeringu. Četiri godine bio je predsednik univerzitetske studentske Unije, i sa najdužim stažom u kanadskoj istoriji.

Bosnić je bio i najmlađi kandidat za gradonačelnika Frederiktona sa samo 22 godine. Dobio je 1981. čak 36 odsto glasova. Danas radi za državnu agenciju Radio Japan i NHK World Satellite TV.

Jovan Bosnić je u Beogradu poslednji put službeno boravio 1994. godine kao gostujući urednik engleskog servisa Tanjuga i "Belgrade Evening Report" na RTS-u.

bila je Jugoslavija. Na žalost, Beograd i Podgorica su se očigledno uplašile Vašingtona i srpsko-crnogorska vlada mu nije nimalo pomogla. Bobi je tada shvatio da je sadasnja vlada "zaboravila NATO bombardovanje i dozvolila kidnapovanje predsednika Miloševića u centru Beograda", pa da zato i nije bezbedno da dođe u Srbiju i Crnu Goru.

Zašto je Amerika zapravo progonila Bobija Fišera?

- Zato jer je Bobi Fišer kao vrhunski majstor šaha i svetska ličnost, javno prvi i sa pravom pljunuo na američki diktat. Fišer je prvi američki nacionalni heroj koji je javno rekao da Amerika nije demokratska zemlja. Zato je bio izopšten i poslednjih 13 godina je putovao po svetu kao "begunac od američke pravde". Putovao je pod svojim imenom, slobodno. "Nije bio begunac od pravde nego od nepravde". Nikad se nije krio i uvek je bio spreman da brani svoje postupke. Pokazao je da će individualna sloboda uvek pobediti. Međutim, Amerikanci su ga se i dalje bojali i jedva su čekali priliku da ga kazne. Kada je Bobi bio u japanskom zatvoru, advokatu koga je Bosnić angažovao, Ričardu Vatuone, nije bilo dozvoljeno da ga poseti. Fišeru je bilo uskraćeno pravo na privatne pozive i sastanke sa advokatom. Amerikanci su čak bili spremni da ga kidnapuju, odnosno da ga tajno izvedu iz Japana. Ja sam Amerikancima na to skrenuo pažnju da to ne rade.

Kako ste to učinili?

- Poslao sam američkoj vladi interni dokument od 2003. godine, koji je dokazivao da su američke vlasti tajno planirale da nezakonito zarobe Fišera. Naime, Bobi Fišer nije mogao legalno da bude predat američkoj kriminalističkoj službi, jer ono za šta je optužen, kršenje embarga SAD, nije prekršaj van Sjedinjenih Država. Kada je konačno utvrđena ispravnost Fišerovog novog islandskog pasoša, japanski ministar pravde Ciekio Nono je prihvatio naš predlog i doneo je odluku kojom se Fišeru garantuju islandsko državljanstvo.

Žrtva politike

Međutim, Amerikanci se sa tim nisu pomirili?

- Ne, pritisak iz Vašingtona na Japan je bio veoma jak. Čak toliki da nisu dozvolili prvoj islandskoj delegaciji koja je preletela čitavu planetu i unapred poslala pismo i faks sa obaveštenjem da dolaze u Tokio, da poseti Bobija Fišera. Islandani su došli s namerom da Fišeru uruče pasoš i dočekaju njegovo oslobođenje iz pritvora, ali im je bila uskraćena poseta Centru za ilegalne imigrante u mestu Ušikuu u prefekturi Ibaraki "iz bezbednosnih razloga". Vlasti Islanda su, međutim, bile istrajne u svojoj

Nastavak na strani 16